Lietas Nr. A420137424
AA43-0573-25/4
ECLI:LV:ADAT:2025:1007.A420137424.8.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025.gada 7.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Roze Paegle, tiesneses Irina Kaļiņina un Santa Liniņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka 2024.gada 7.marta lēmuma Nr.1/1404 atcelšanu, sakarā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 5.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – birojs) priekšnieka 2024.gada 7.marta lēmumu Nr.1/1404 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) uzdots pieteicējai /Persona A/ atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus 814,36*euro*, ko veido ienākumi, kas gūti, pārkāpjot likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Interešu konflikta novēršanas likums) valsts amatpersonai noteiktos ierobežojumus un aizliegumus.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[1.1] Kopš 2021.gada 1.jūlija pieteicēja ir iekļauta /Nosaukums A/ novada pašvaldības valsts amatpersonu sarakstā kā pašvaldības domes priekšsēdētāja vietniece.

No 2022.gada 20.augusta līdz 2023.gada 31.maijam pieteicēja bija iekļauta SIA „/Nosaukums B/” valsts amatpersonu sarakstā kā valdes priekšsēdētāja.

Ņemot vērā minēto, pieteicējai bija jāievēro normatīvajos aktos amatpersonām noteiktie ierobežojumi, aizliegumi un pienākumi.

[1.2] Pieteicēja iesniedza /Nosaukums A/ novada domē tāmi par grozījumiem maksas pakalpojumu cenrāžos SIA „/Nosaukums B/”. Sakarā ar izcenojumu pieaugumu pieteicēja lūdza, lai /Nosaukums A/ novada pašvaldība izvērtē maksas pakalpojumu pieaugumu, kā arī sniedz akceptu vai risinājumu gadījumā, ja /Nosaukums A/ novada pašvaldības (kā kapitālsabiedrības īpašnieces) ieskatā tāmē norādītie maksas pakalpojumu pieaugumi nav akceptējami.

/Nosaukums A/ novada dome, pieteicējai balsojot „PAR”, 2023.gada 1.marta sēdē nolēma: 1) piešķirt dotāciju SIA „/Nosaukums B/” no 2023.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas izmaksu (klientu ēdināšanas daļēju izmaksu segšanai) kompensēšanai

pilngadīgām personām, kurām ir bijusi deklarēta dzīves vieta /Nosaukums A/ novada pašvaldībā (tostarp /Nosaukums C/ un /Nosaukums D/ novada pašvaldībās) līdz ievietošanai aprūpes iestādē, 5*euro* dienā (izņemot klientus, kuri ievietoti SIA „/Nosaukums B/” ilgstošas aprūpes nodaļā līdz 2022.gada 31.decembrim, – 7*euro* dienā). Noteikts, ka kopējā dotācijas summa nepārsniedz 250 000 *euro*. Finansējuma avots – /Nosaukums A/ novada pašvaldības 2023.gada pamatbudžets; 2) noteica, ka SIA „/Nosaukums B/” dotācijas izlietojuma pārskats iesniedzams reizi mēnesī par faktiskajām ēdināšanas izmaksām pēc klientu saraksta līdz nākamā mēneša 25.datumam, bet /Nosaukums A/ novada pašvaldība veic norēķinus 10 dienu laikā pēc saņemtā rēķina.

[1.3] Pamatojoties uz SIA „/Nosaukums B/” izrakstītajiem rēķiniem par ilgstošās sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas izmaksu kompensēšanu, /Nosaukums A/ novada pašvaldība pārskaitīja SIA „/Nosaukums B/” 132 712 *euro*.

[1.4] Atbilstoši Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktajam pieteicējai 2 gadus pēc 2023.gada 1.marta /Nosaukums A/ novada domes ārkārtas sēdes bija aizliegts ieņemt amatu SIA „/Nosaukums B/”, kā arī iegūt SIA „/Nosaukums B/” mantu.

[1.5] Saskaņā ar tiesu prakses atziņām ar Interešu konflikta novēršanas likuma pārkāpumu kaitējums tiek nodarīts valsts pārvaldes kārtībai, tādēļ prettiesiski iegūtais labums ir atdodams valstij kaitējuma novēršanas ietvaros.

No Interešu konflikta novēršanas likuma 30.panta otrās daļas var secināt, ka ienākumi, kas gūti prettiesiski (pārkāpjot Interešu konflikta novēršanas likumā noteiktos ierobežojumus), ir piekritīgi valstij. Zaudējums atlīdzināms neatkarīgi no gūto ienākumu veida un saņemto labumu veida.

Līdz ar to pieteicējai būtu jāatmaksā valstij no 2023.gada 2.marta līdz 31.maijam gūtā atlīdzība 4071,80*euro* par SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētājas amata pienākumu pildīšanu.

Vienlaikus birojs atzina, ka nebūtu samērīgi uzlikt pieteicējai pienākumu atlīdzināt valstij prettiesiski gūtos ienākumus pilnā apmērā, tāpēc pieteicēja būtu daļēji atbrīvojama no minētā pienākuma. Birojs atzina par samērīgu un lietderīgu, ka pieteicējai ir jāatmaksā valstij 20 % (814,36 *euro*) no laika periodā no 2023.gada 2.marta līdz 31.maijam gūtā atalgojuma par SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētājas amata pienākumu pildīšanu.

[2] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, norādot pieteikumā turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Pieteicējai kā /Nosaukums A/ novada domes deputātei bija tiesības pildīt arī SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētājas amata pienākumus, jo ar /Nosaukums A/ novada domes 2022.gada 25.augusta lēmumu pieteicējai tika dota amatu savienošanas atļauja.

[2.2] Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma normām pašvaldības kapitālsabiedrības valdes loceklis pats nevar ne ietekmēt, ne lemt par kāda mantiska vai materiāla labuma gūšanu.

No 2023.gada 2.marta līdz 31.maijam pieteicēja saņēma atlīdzību (samaksu par darba pienākumu veikšanu) kā SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētāja, un šo ienākumu gūšanas cēlonis bija attiecīgo amata pienākumu pildīšana. Līdz ar to pieteicējai bija tiesības saņemt minēto atalgojumu.

Publiskas personas kapitālsabiedrības valdes loceklim šādā kapitālsabiedrībā nav savu interešu.

Pieteicēja uzskata, ka savienojot amatus, viņa nenonāca interešu konfliktā.

[2.3] Pieteicēja nepiekrīt pārsūdzētā lēmuma pamatojumam.

Ja pieņemtu par pareizu biroja sniegto Interešu konflikta novēršanas likuma normu interpretāciju, būtu jāsecina, ka pēc pieteicējas (kā /Nosaukums A/ novada domes deputātes) piedalīšanās balsojumā 2023.gada 1.marta sēdē viņai zuda iepriekš iegūtās tiesības savienot amatus vai arī ka pieteicējai turpmāk būtu bijis jāpilda savi amata

pienākumi SIA „/Nosaukums B/” bez atlīdzības, taču tas neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 107.pantā nostiprinātajām tiesībām.

[2.4] 2023.gada 11.augustā birojs pieņēma lēmumu Nr.01600000064823-1 par administratīvā pārkāpuma procesa izbeigšanu, secinot, ka uz pieteicēju ir attiecināms Interešu konflikta novēršanas likuma 30.panta 2.[1]daļā paredzētais izņēmums.

[2.5] Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktais ierobežojums attiecas uz komersantiem, kuri darbojas privāto tiesību jomā. Savukārt publisko tiesību princips ir: „ aizliegts ir viss, kas nav atļauts”.

Pieteicēja, būdama domes deputāte, drīkstēja ieņemt amatu publiskā kapitālsabiedrībā, kā arī pieņemt lēmumus kā domes deputāte. Pretējā gadījumā pieteicēja nespētu pildīt savus (kā domes deputātes) pienākumus, pārstāvot savu vēlētāju intereses veselības aprūpes jomā.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2024.gada 5.decembra spriedumu pieteikumu apmierināja, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Nav strīda par pārsūdzētajā lēmumā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, bet ir strīds par lietā piemērojamo tiesību normu interpretāciju.

[3.2] No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka laika periodā no 2022.gada 20.augusta līdz 2023.gada 31.maijam pieteicēja bija iekļauta /Nosaukums A/ novada pašvaldības valsts amatpersonu sarakstā kā pašvaldības domes priekšsēdētāja vietniece, turklāt pieteicēja vienlaicīgi pildīja arī SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētājas amata pienākumus.

Ņemot vērā minēto, atbilstoši Interešu konflikta novēršanas likuma 4.panta pirmās daļas 14. un 18.punktam pieteicēja norādītajā laika periodā bija valsts amatpersona, tādējādi uz pieteicēju attiecās Interešu konflikta novēršanas likumā noteiktie ierobežojumi.

Ar /Nosaukums A/ novada domes 2022.gada 25.augusta lēmumu (protokols Nr.11, 61.punktu) pieteicējai bija dota amatu savienošanas atļauja, tāpēc uz izskatāmo gadījumu neattiecas Interešu konflikta novēršanas likuma 30.panta 2.[1]daļā paredzētais izņēmums (jo pieteicējai bija dota atļauja savienot attiecīgos amatus).

Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktais ierobežojums amatpersonai ir jāievēro, neraugoties uz to, ka amatus ir pieļaujams savienot.

Svarīgi ir noskaidrot, vai pieteicēja kā pašvaldības domes amatpersona ir piedalījusies lēmuma pieņemšanā par pašvaldības finanšu līdzekļu piešķiršanu SIA „/Nosaukums B/”.

[3.3] Pieteicēja argumentē, ka birojs faktiski uzsāka jau trešo administratīvo procesu par vienu un to pašu notikumu, pieņemot pārsūdzēto lēmumu.

Tiesa konstatēja, ka 2023.gada 5.jūlijā birojs uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu par iespējamiem pārkāpumiem (Interešu konflikta novēršanas likuma 6.panta pirmā daļa un 9.panta pirmā daļa), taču birojs secināja, ka, pildot SIA „/Nosaukums B/” valdes priekšsēdētājas amata pienākumus, pieteicēja nav pārkāpusi Interešu konflikta novēršanas likuma 6.panta pirmajā daļā un 9.panta pirmajā daļā noteikto, tādēļ 2023.gada 11.augustā administratīvā pārkāpuma lieta tika izbeigta.

2023.gada 15.augustā birojs uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu, konstatējot, ka pieteicēja ir pārkāpusi Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteikto. Pieteicēja tika saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar Interešu konflikta novēršanas likuma 32.panta ceturto daļu, piemērojot pieteicējai naudas sodu 30 naudas soda vienību apmērā (150*euro*).

Savukārt 2024.gada 5.janvārī birojs uzsāka administratīvo procesu, kas noslēdzās ar pārsūdzēto lēmumu.

Tiesa konstatēja, ka pret pieteicēju tika uzsākti divi administratīvā pārkāpuma procesi par dažādiem pārkāpumiem, bet šo administratīvo procesu birojs uzsāka, pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 10.[1]panta pirmo daļu.

Tiesa vērsa uzmanību, ka par amatpersonām noteikto ierobežojumu pārkāpumiem ir paredzēta gan administratīvā atbildība (līdz 2020.gada 1.jūlijam Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa divpadsmitā „c" nodaļa, šobrīd Interešu konflikta novēršanas likuma 32.pants), gan krimināltatbildība (Krimināllikuma 325.pants), turklāt amatpersonai ir arī pienākums atlīdzināt nodarītos zaudējumus (Interešu konflikta novēršanas likuma 30.panta pirmā daļa).

Zaudējumu vai kaitējuma atlīdzināšana ir tiesisks instruments, kas vērsts uz prettiesisko seku novēršanu, ja iepriekšējā (tiesiskā) stāvokļa atjaunošana nav iespējama. Zaudējumu un kaitējuma atlīdzināšanai, lai arī tā var pildīt arī prevencijas funkciju, tomēr ir kompensējošs, bet nav sodošs raksturs (*Senāta 2011.gada 22.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-311/2011 (A42539007) 10.punkts*).

Ievērojot minēto, tiesa pieteicējas celtos iebildumus noraidīja kā nepamatotus.

[3.4] Atsaucoties uz Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septīto daļu, 30.panta otro daļu un tiesu prakses atziņām (*sk., piemēram, Senāta 2023.gada 15.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-190/2023,ECLI:LV:AT:2023:1215.A420311218.19.S, 10.punktu*), tiesa atzina, ka šajā lietā ir jāpārbauda, vai pieteicēja ir pieļāvusi pārsūdzētajā lēmumā norādīto Interešu konflikta novēršanas likuma pārkāpumu un prettiesiski guvusi ienākumus no pārkāpuma izdarīšanas.

Pārsūdzētajā lēmumā ir atsauce uz biroja 2023.gada 24.oktobra lēmumu, ar kuru pieteicēja tika saukta pie administratīvās atbildības (lēmums atstāts negrozīts ar biroja priekšnieka 2023.gada 7.decembra lēmumu).

Atbilstoši judikatūras atziņām administratīvo pārkāpumu lietā veiktam apstākļu novērtējumam nav prejudiciālas nozīmes, izskatot lietu administratīvā procesa kārtībā (*sk., piemēram, Senāta 2018.gada 9.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-565/2018,ECLI:LV:AT:2018:0409.A420243215.2.S, 7.punktu*).

Izvērtējot šajā lietā nodibinātos apstākļus, tiesa konstatēja, ka 2023.gada 1.martā /Nosaukums A/ novada domes sēdē tika izskatīts jautājums „Par SIA „/Nosaukums B/" ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas maksas pakalpojumu cenrādi un norēķinu kārtību" (protokols Nr.3, punkts Nr.3).

No lēmuma izraksta, kā arī no /Nosaukums A/ novada domes tīmekļvietnē pieejamās informācijas tiesa konstatēja, ka SIA „/Nosaukums B/" no 2022.gada 1.jūlija nodrošina ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, proti: 1) slimnīcas ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā /Adrese/; 2) slimnīcas ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā „/Adrese /, /Adrese /; 3) slimnīcas ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā „/Nosaukums E/", aprūpes namā /Adrese /.

Minētajā domes sēdē deputāti diskutēja par sociālās aprūpes pakalpojumu izcenojumu būtisku pieaugumu, analizējot komponentes, kas veido attiecīgās cenas; cik vietu ir pansionātos; kādas ir pakalpojumu faktiskās izmaksas. Noskaidrots, kādēļ ir lielākas izmaksas ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā /Adrese /. Domes sēdē konstatēts, ka netiek nodrošināta pakalpojuma sniegšana par cenām, kas būtu pieejamas visiem iedzīvotājiem, tādēļ nolemts piešķirt dotāciju.

Izvērtējot /Nosaukums A/ novada pašvaldības budžeta iespējas, samērojot tās ar novada iedzīvotāju interesēm, dome akceptēja ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma izmaksas SIA „/Nosaukums B/" ilgstošas sociālās aprūpes nodaļās /Adrese /, „/Adrese /" un „/Nosaukums E/", tika piešķirta dotācija attiecīgo pakalpojumu sniegšanas izmaksu (klientu ēdināšanas daļēju izmaksu segšanai) kompensēšanai pilngadīgām personām, kurām ir bijusi deklarēta dzīves vieta /Nosaukums A/ novada pašvaldībā līdz ievietošanai aprūpes iestādē, 5 *euro* dienā (izņemot klientiem, kuri ievietoti SIA „/Nosaukums B/" ilgstošas aprūpes nodaļā Kuldīgā līdz 2022.gada 31.decembrim, –7*euro* dienā).

Ar domes lēmumu noteikts, ka SIA „/Nosaukums B/” jāiesniedz pārskats par dotācijas izlietojumu (vienu reizi mēnesī par faktiskajām ēdināšanas izmaksām pēc klientu saraksta līdz nākamā mēneša 25.datumam), savukārt Kuldīgas novada pašvaldībai jāveic norēķini 10 dienu laikā pēc saņemtā rēķina.

Tiesa izvērtēja arī lietā iesniegtās preču pavadzīmes – rēķinus, kā arī piekrita biroja viedoklim, ka amatpersonai ir jāievēro Interešu konflikta novēršanas likumā noteiktie ierobežojumi.

Ja pieteicēja būtu piedalījusies lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu, pieteicējai būtu jāievēro divu gadu aizlieguma termiņš.

Izskatāmajā gadījumā, lai arī /Nosaukums A/ novada dome ir piešķīrusi dotāciju SIA „/Nosaukums B/”, attiecīgais lēmums pēc būtības nav par finanšu līdzekļu piešķiršanu SIA „/Nosaukums B/”, jo tas ir vērtējams kā pašvaldības sniegts atbalsts savas administratīvās teritorijas iedzīvotājiem, kuri ir sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēji SIA „/Nosaukums B/” ilgstošas sociālās aprūpes nodaļās /Adrese /, kā arī aprūpes nodaļās „/Adrese /” un „/Nosaukums E/”.

Ņemot vērā pakalpojuma ievērojamās izmaksas un apmaksājot slimnīcas izsniegtos rēķinus par novada iedzīvotājiem sniegtajiem pakalpojumiem, pašvaldība faktiski ir veicinājusi attiecīgo pakalpojumu pieejamību sava novada iedzīvotājiem, kuriem šie pakalpojumi ir bijuši nepieciešami. Tādējādi pēc būtības pašvaldības finanšu līdzekļi tika piešķirti novada iedzīvotājiem (sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmējiem), nevis SIA „/Nosaukums B/”.

Tiesa secināja, ka Kuldīgas novada domes 2023.gada 1.marta lēmums tika pieņemts /Nosaukums A/ novada iedzīvotāju (nevis SIA „/Nosaukums B/”) interesēs.

[3.5] Atsaucoties uz Interešu konflikta novēršanas likuma 2.pantu, tiesa atzina, ka pieteicēja nav piedalījusies tāda lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu, lai pieteicējai būtu pienākums ievērot divu gadu aizlieguma termiņu.

Lēmums, kura pieņemšanā pieteicēja ir piedalījusies, ir bijis nepārprotami vērsts uz sabiedrības interešu aizsardzību, veicinot sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību.

Tiesa secināja, ka biroja pieeja, neizvērtējot domes 2023.gada 1.marta lēmumu pēc satura, ir formāla, pārkāpums konstatēts nepamatoti.

Tā kā nav konstatējams Interešu konflikta novēršanas likuma pārkāpums, nav arī pamata vērtēt jautājumu par pienākuma uzlikšanu pieteicējai atlīdzināt nodarīto kaitējumu. Tiesa secināja, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējami tādi pieteicējas ienākumi (vai mantiski labumi), kas būtu gūti, pārkāpjot Interešu konflikta novēršanas likumā noteiktos ierobežojumus.

[3.6] Pamatojoties uz norādītajiem apsvērumiem, tiesa atzina pārsūdzēto lēmumu par prettiesisku.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 5.decembra spriedumu birojs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā ir ietverti pēc būtības tādi paši apsvērumi kā pārsūdzētajā lēmumā, kā arī turpmāk norādītie iebildumi par spriedumu.

[4.1] Birojs nepiekrīt spriedumā ietvertajai tiesību normu interpretācijai.

Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītā daļa ietver divus priekšnoteikumus, kurus konstatējot, ir pamats atzīt, ka ir izdarīts pārkāpums, proti, 1) valsts amatpersona ir piedalījusies lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu; 2) divu gadu periodā pēc šāda lēmuma pieņemšanas valsts amatpersona ir ieņēmusi amatu attiecīgajā kapitālsabiedrība un ir ieguvusi tās mantu.

Biroja ieskatā abi minētie priekšnoteikumi izskatāmajā gadījumā ir konstatējami.

[4.2] Birojs argumentē, ka Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktais ierobežojums ir absolūts, un birojam nebija jāvērtē, kādam mērķim publiskās personas līdzekļi tika piešķirti. Tāpat arī birojam nebija jāvērtē pieteicējas personiskā vai mantiskā ieinteresētība. Pašvaldības piešķirtā dotācija radīja tiešu finansiālu labumu SIA „/Nosaukums B/”.

[5] Rakstveida paskaidrojumā pieteicēja apelācijas sūdzību neatzīst, bet piekrīt pirmās instances tiesas spriedumam. Pieteicēja uzsver, ka atbalsts tika sniegts faktisko ēdināšanas izmaksu segšanai pansionāta klientiem, un tādējādi pašvaldības piešķirtā atbalsta saņēmēji būtībā bija fiziskas personas, kuras tika iekļautas pakalpojuma saņēmēju sarakstā, nevis SIA „/Nosaukums B/”.

Motīvu daļa

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka nav objektīvas nepieciešamības, lai noteiktu šīs lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Lietas apstākļu noskaidrošanai nav nepieciešams rīkot tiesas sēdi, jo no lietā esošajiem dokumentiem ir iespējams gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, kā arī procesa dalībnieki ir īstenojuši tiesības sniegt paskaidrojumus par lietas apstākļiem, tādēļ šīs lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga.

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 5.decembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, vēlreiz tos pašus apsvērumus nenorādot.

[9] Atbildot uz apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] No lietā esošajiem dokumentiem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja no 2021.gada 1.jūlija ieņēma /Nosaukums A/ novada domes priekšsēdētāja vietnieces amatu, bet no 2022.gada 20.augusta līdz 2023.gada 19.augustam pieteicēja bija arī SIA „/Nosaukums B/” valdes locekle.

Par šiem apstākļiem lietā nav strīda, kā arī nav strīda par to, ka pieteicēja bija saņēmusi amatu savienošanas atļauju.

Lietā ir strīds par to, vai, piedaloties /Nosaukums A/ novada domes 2023.gada 1.marta sēdē lēmuma pieņemšanā un balsojot „PAR” dotācijas piešķiršanu SIA „/Nosaukums B/” (turpmāk arī – pašvaldības domes lēmums), pieteicēja izdarīja Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītās daļas pārkāpumu, un secīgi, vai pastāv tiesisks pamats uzlikt pieteicējai pienākumu atlīdzināt valstij nodarītus zaudējumus 814,36*euro* apmērā.

[11] Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā cita starp ir noteikts, ka valsts amatpersonai divus gadus pēc tam, kad tā pieņēmusi lēmumu vai piedalījusies lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu, ir aizliegts iegūt tāda komersanta mantu, kā arī kļūt par tādas komercsabiedrības dalībnieku, akcionāru, biedru, patieso labuma guvēju vai ieņemt amatus komercsabiedrībā, attiecībā uz kuru šī valsts amatpersona, pildot savus pienākumus, pieņēmusi lēmumu vai piedalījusies lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu.

Secināms, ka valsts amatpersonai divus gadus pēc tam, kad tā ir piedalījusies lēmuma par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu, ir aizliegts ieņemt amatus komercsabiedrībā, attiecībā uz kuru šī valsts amatpersona, pildot savus pienākumus, ir piedalījusies lēmuma pieņemšanā par publiskas personas finanšu līdzekļu piešķiršanu.

Interpretējot lietā piemērojamās tiesību normas, analizējot lietā noskaidrotos apstākļus un iegūtos pierādījumus, apgabaltiesa piekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem, ka biroja pieeja šajā lietā nodibināto apstākļu vērtēšanā ir bijusi pārmērīgi formāla, neiedziļinoties lietas būtībā; nevērtējot mērķi, kādam tika piešķirta pašvaldības dotācija; neņemot vērā interešu, kuru aizsardzībai pašvaldības dotācija bija paredzēta, sabiedrisko nozīmīgumu; neņemot vērā faktu, ka nav konstatējama pieteicējas personīga vai mantiska ieinteresētība attiecīgā pašvaldības domes lēmuma pieņemšanā; turklāt pieteicēja nav guvusi (un arī nevarēja gūt) labumu no pieņemtā lēmuma.

Apgabaltiesa vērš uzmanību, ka, izmeklējot administratīvo pārkāpumu un vērtējot noskaidrotos apstākļus, birojam būtu jāpievērš pienācīga uzmanība visiem apstākļiem un pierādījumiem, kuri var ietekmēt pārkāpuma konstatēšanu, formāla pieeja nav pieļaujama. Proti, darbības, kas var tikt kvalificētas kā pārkāpums, ir jāizvērtē pēc būtības (tostarp, ar kādu mērķi tās veiktas), nevis tikai formāli.

Vārds „piešķirt" juridiskā nozīmē jāsaprot kā „dot tiesības lietot, saņemt vai iegūt īpašumā (parasti kādas materiālas vērtības)" (*/Tīmekļvietne A/*).

Novērtējot lietā esošos dokumentus, apgabaltiesai nav šaubu, ka pašvaldības piešķirtā dotācija nebija vērsta uz SIA „/Nosaukums B/" izdevumu samazināšanu (kā argumentē birojs) vai labuma piešķiršanu tieši SIA „/Nosaukums B/". Pašvaldības domes deputāti domes sēdē pēc būtības analizēja situāciju savā administratīvajā teritorijā un secināja, ka ir iedzīvotāju grupas, kurām ir nepieciešami ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, taču šie pakalpojumi ir dārgi, turklāt šo pakalpojumu izmaksas ir ievērojami pieaugušas. Deputāti diskutēja par sociālās aprūpes pakalpojumu izcenojumu komponentēm; personu skaitu, kam nepieciešami attiecīgie pakalpojumi, kā arī par vietu skaitu pansionātos. Deputāti būtībā secināja, ka pakalpojumu faktiskās izmaksas ir tik lielas, ka pakalpojumi vairs nav pieejami visiem iedzīvotājiem, kuriem tie ir objektīvi nepieciešami, un minēto iemeslu dēļ domes sēdē tika nolemts piešķirt dotāciju SIA „/Nosaukums B/" klientu ēdināšanas izmaksu daļējai segšanai.

Tādējādi dotācijas piešķiršanas vienīgais mērķis bija veicināt attiecīgo pakalpojumu pieejamību, un dotācijas saņēmējai nebija tiesību izmantot dotāciju citiem mērķiem.

Formāli raugoties uz lietā noskaidrotajiem apstākļiem, birojs secināja, ka /Nosaukums A/ novada dome ir piešķīrusi dotāciju SIA „/Nosaukums B/".

Savukārt izvērtējot lietas apstākļus pēc būtības, ir saprotams, ka vienīgais mērķis, ar kādu dotācija tika piešķirta, bija pašvaldības atbalsts savas administratīvās teritorijas iedzīvotājiem (nevis pakalpojumu sniedzējai SIA „/Nosaukums B/"), lai veicinātu iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību. Dotācijas saņēmēja nedrīkstēja izlietot piešķirtos līdzekļus citiem mērķiem, un dotācijas saņēmējai pašvaldība bija uzlikusi pienākumu regulāri iesniegt līdzekļu izlietojumu, pamatojoties uz pakalpojumu saņēmēju sarakstu.

Līdz ar to ir pareizi pirmās instances tiesas secinājumi, ka /Nosaukums A/ novada domes 2023.gada 1.marta lēmums tika pieņemts /Nosaukums A/ novada iedzīvotāju (nevis SIA „/Nosaukums B/") interesēs, tāpēc minētajās pieteicējas darbībās pārkāpums nav konstatējams. Lēmums, kura pieņemšanā pieteicēja ir piedalījusies, ir bijis vērsts uz iedzīvotāju nozīmīgu interešu aizsardzību, veicinot sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību. Izskatāmajā gadījumā nav konstatējami pieteicējas ienākumi (vai citi mantiski labumi), kas būtu gūti, pārkāpjot Interešu konflikta novēršanas likumā noteiktos ierobežojumus.

[12] Papildus jau norādītajiem apsvērumiem apgabaltiesa *obiter dictum* norāda turpmāk minēto.

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka dome 2022.gada 28.aprīlī pieņēma lēmumu, ar kuru noteica, ka SIA "/Nosaukums B/" nodrošina ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus ar

2022.gada 1.jūliju (*lietas 82.lapa*).

Saskaņā ar Pašvaldību likuma (*spēkā kopš 2023.gada 1.janvāra*) 4.panta pirmās daļas 9.punktu pašvaldības autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus.

Iepriekš bija spēkā likums „Par pašvaldībām" (*zaudēja spēku 2023.gada 1.janvārī*), un atbilstoši minētā likuma 15.panta 7.punktam pašvaldības autonomā funkcija bija sociālās palīdzības (sociālās aprūpes) nodrošināšana savas administratīvās teritorijas iedzīvotājiem.

Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta pirmo daļu (*redakcijā, kas bija spēkā 2023.gada 1.martā*) pašvaldībai, kuras teritorijā ir deklarētā personas dzīvesvieta, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

Atbilstoši /Nosaukums A/ novada domes 2021.gada 28.oktobra saistošo noteikumu Nr.KNP/2021/12 "Par sociālajiem pakalpojumiem /Nosaukums A/ novadā" (*stājās spēkā 2022.gada 1.janvārī*) 6.2.7.apakšpunktam sociālais dienests sniedz vai organizē pakalpojumu – ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā pilngadīgām personām. Savukārt minēto noteikumu 104.punkts noteic personu grupas, kurām ir tiesības saņemt pašvaldības finansētu ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā pilngadīgām personām. Atbilstoši minēto noteikumu 105.punktam par ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu un par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā pilngadīgām personām maksā pakalpojuma saņēmējs un pakalpojuma saņēmēja likumiskie apgādnieki, kā arī pašvaldība saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 8.panta ceturtā daļa noteic, ka gadījumā, ja klients vai viņa apgādnieks nespēj samaksāt par sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

No lietā iesniegtajiem dokumentiem secināms, ka SIA „/Nosaukums B/" /Nosaukums A/ novadā nodrošina sociālos pakalpojumus (ilgstoša sociālā aprūpe; sociālā rehabilitācija institūcijā pilngadīgām personām), un šos pakalpojumus daļēji apmaksā pašvaldība, pildot attiecīgo pašvaldības autonomo funkciju.

Tādējādi, balsojot „PAR" un pieņemot lēmumu par dotācijas piešķiršanu SIA „/Nosaukums B/", pieteicēja (tāpat kā pārējie domes deputāti) būtībā lēma par pašvaldības autonomās funkcijas – sociālo pakalpojumu – nodrošināšanu un šo iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Dotācija (pirmā nozīme) ir īpašiem mērķiem novēlēts pastāvīgu ienākumu kopums (*/Tīmekļvietne A/*). Līdz ar to pašvaldība, piešķirot dotāciju SIA „/Nosaukums B/", ir piešķīrusi naudas līdzekļus SIA „/Nosaukums B/" tikai un vienīgi īpaša, konkrēta mērķa – pašvaldības autonomās funkcijas (sociālo pakalpojumu nodrošināšana saviem iedzīvotājiem) īstenošanai.

[13] Biroja ieskatā pietiek konstatēt tikai to, ka publiskas personas finanšu līdzekļi tika piešķirti, bet līdzekļu piešķiršanas mērķis nav svarīgs, jo Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktais ierobežojums ir absolūts.

Apgabaltiesa nepiekrīt biroja argumentam, ka lietā nav nozīmes, kādam mērķim dotācija tika piešķirta.

Atbilstoši Interešu konflikta novēršanas likuma 10.panta septītajā daļā noteiktajam izskatāmajā gadījumā, lai konstatētu pārkāpumu, vispirms būtu jākonstatē, ka pašvaldība piešķīra finanšu līdzekļus tieši SIA „/Nosaukums B/" beznosacījuma lietošanai, taču šādi apstākļi lietā nav konstatējami. Dotācija būtībā tika piešķirta vienīgi pašvaldības autonomās funkcijas īstenošanai (sociālo pakalpojumu nodrošināšanai administratīvās teritorijas iedzīvotājiem), proti, pašvaldības iepriekš uzdotā uzdevuma izpildes nodrošināšanai.

Apgabaltiesa jau vairākkārt norādīja, ka pašvaldības domes sēdē tika konstatēts, ka netiek nodrošināta pakalpojuma sniegšana par cenām, kas būtu pieejamas visiem iedzīvotājiem, un tikai tādēļ tika nolemts piešķirt dotāciju SIA „/Nosaukums B/", kura piešķirto dotāciju drīkstēja izmantot tikai noteiktajam mērķim.

[14] Apgabaltiesa nepiekrīt arī biroja argumentam, ka lietā nav nozīmes tam, vai pieteicēja bija personīgi vai mantiski (tieši vai netieši) ieinteresēta pašvaldības domes lēmuma pieņemšanā.

Interešu konflikta novēršanas likuma 1.panta 5.punkts noteic, ka interešu konflikts ir situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.

Savukārt atbilstoši minētā likuma 2.pantam šā likuma mērķis ir nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai.

Tādējādi Interešu konflikta novēršanas likuma normu mērķis cita starp ir arī novērst tādu lēmumu pieņemšanu, kas var ietekmēt attiecīgās valsts amatpersonas personiskās vai mantiskās intereses.

Savukārt izskatāmajā gadījumā pieteicēja, piedaloties pašvaldības domes lēmuma pieņemšanā, nav darbojusies interešu konflikta situācijā, pildot savus kā pašvaldības domes deputāta pienākumus, jo lēmums par dotācijas piešķiršanu neietekmēja (un arī nevarēja ietekmēt) pieteicējas personiskās vai mantiskās intereses. Tieši pretēji, lēmuma par dotācijas piešķiršanu mērķis bija nodrošināt attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju (sabiedrības) tiesības saņemt sociālos pakalpojumus, lai tie būtu iedzīvotājiem pieejami.

Līdz ar to apgabaltiesa nepiekrīt biroja piedāvātajam lietā noskaidroto apstākļu novērtējumam, jo pašvaldība nav segusi plānotos zaudējumus. Dotācijas piešķiršanas mērķis pēc būtības bija pašvaldības autonomās funkcijas nodrošināšana.

[15] Biroja ieskatā dotācija radīja tiešu finansiālu labumu SIA „/Nosaukums B/”, kura saņēma pašvaldības finansējumu savu izmaksu segšanai.

Minētajam biroja argumentam apgabaltiesa nepiekrīt.

Tas apstāklis, ka, piešķirot dotāciju, tika daļēji apmaksāti sociālie pakalpojumi (kurus sniedza SIA „/Nosaukums B/”), nemaina faktu, ka tieši pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs, pildot savu autonomo funkciju, iepriekš bija uzdevusi SIA „/Nosaukums B/” nodrošināt šos iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos pakalpojumus (ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojumu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu), kurus daļa iedzīvotāju nevar atļauties lielo izmaksu dēļ.

Līdz ar to pašvaldības piešķirtā dotācija neradīja finansiālu labumu tieši SIA „/Nosaukums B/”, bet gan tiem administratīvās teritorijas iedzīvotājiem, kuriem objektīvi bija nepieciešami šie sociālie pakalpojumi un kuri tos nespēja apmaksāt (mazāk aizsargātā iedzīvotāju daļa).

SIA „/Nosaukums B/” nerastos budžeta slogs par ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu, ja pašvaldība tai nebūtu uzdevusi šos pakalpojumus sniegt. Turklāt likumdevējs nav paredzējis pašvaldības domei izvēles tiesības autonomo funkciju pildīšanā (tostarp – nodrošināt vai nenodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos pakalpojumus), pašvaldība ir tiesīga izraudzīties tikai veidu, kādā tiks īstenota konkrētā pašvaldības funkcija.

Secināms, ka SIA „/Nosaukums B/” būtībā saņēma līdzekļus no pašvaldības, lai nodrošinātu attiecīgās funkcijas, ko tai bija uzdevusi pašvaldība, īstenošanu, lai nodrošinātu savas administratīvās teritorijas mazāk aizsargāto iedzīvotāju tiesības un tiesiskās intereses.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ pieteikumu;

atcelt no pieņemšanas dienas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka 2024.gada 7.marta lēmumu Nr.1/1404;

piespriest no Latvijas Republikas par labu /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, viņas samaksāto valsts nodevu 30*euro*, atlīdzinot to no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses: R.Paegle I.Kaļiņina S.Liniņa